

Rapport

Datum: 16 november 2006
Rapportnummer: 2006/366

Klacht

Verzoekers - de heer P. en de heer R. - klagen erover dat het regionale politiekorps Friesland:

- de aan X-BV toebehorende administratie, die onder een derde op 14 juni 2004 in beslag was genomen, niet diezelfde dag aan (een vertegenwoordiger van) die BV heeft geretourneerd, ondanks het feit dat een parketsecretaris daarvoor telefonisch reeds toestemming had gegeven;
- de weigering om te voldoen aan het verzoek tot teruggave niet heeft toegelicht;
- de heer P. heeft opgezegd met de zorg voor de kinderen van de beslagene en daarover geen nader contact meer met hem heeft gezocht.

Verzoekers klagen er tevens over dat de officier van justitie te Leeuwarden heeft besloten tot teruggave van gemelde administratie aan de curator van de (BV van de) beslagene, terwijl die administratie aan een ander toebehoorde.

Beoordeling

Algemeen

1. Bij brief van 9 juni 2004 verzocht het Openbaar Ministerie te Zutphen het regionale politiekorps Friesland (hierna ook: de politie) om aan mevrouw B. een beschikking bevel verzekerde bewaring (ex artikel 87 Faillissementswet; zie Achtergrond, onder 2.) uit te reiken en haar tevens aan te houden en mee te nemen naar het politiebureau. Mevrouw B. was bestuurder van Y-BV, welke BV failliet was verklaard. Zij verbleef in een hotel te Heerenveen. Op 14 juni 2004 gaf de politie mevrouw B., die zich op dat moment in haar auto bevond, een stopteken. Mevrouw B. ging er vervolgens met hoge snelheid vandoor. Tijdens de achtervolging, waarbij op een gegeven moment diverse politieauto's waren betrokken, is een politieauto zo goed als onbestuurbaar geworden door de reactie van mevrouw B. op een inhaalmanoeuvre van de politie. Mevrouw B. werd aangehouden en als verdachte gehoord voor het niet voldoen aan een ambtelijk bevel, snelheidsovertredingen, gevaarlijk rijden en poging tot zware mishandeling.

2.1. Zowel de personenauto waarin mevrouw B. reed als de inhoud van die auto werden onder haar als verdachte van gemelde strafbare feiten in beslag genomen. In de auto werden onder meer een computer en ordners met stukken als correspondentie met deurwaarders, koopovereenkomsten en volmachten aangetroffen.

2.2. De officier van justitie besliste op 16 juni 2004 dat de inhoud van de personenauto moest worden afgegeven aan de curator in het faillissement van Y-BV. Dit is een dag later

gebeurd.

2.3. Op 15 juni 2004 vond een zitting plaats van de rechtbank Zutphen inzake de bewaring van mevrouw B. Blijkens het proces-verbaal van die zitting verklaarde de namens de curator verschenen advocaat dat mevrouw B. al vaker had toegezegd bescheiden te zullen aanleveren, maar dat zij die beloftes nooit was nagekomen. Hij gaf aan de beschikking te willen krijgen over de goederen die zich in de auto bevonden. Volgens een agent werd in de papieren in die auto namelijk ook de naam van Y-BV genoemd.

Mevrouw B. deelde blijkens vermeld proces-verbaal onder meer het volgende mee:

"De spullen in de auto zijn van de heer P. (verzoeker; N.o.) Ik vervoerde deze spullen op verzoek van P. in mijn auto. Ik ga ermee akkoord dat de curator de beschikking krijgt over de in de auto aangetroffen goederen, om te bekijken of er bescheiden en/of gegevens aanwezig zijn die hij voor de afwikkeling van het faillissement nodig heeft."

De rechtbank besliste dat de bewaring van mevrouw B. bleef gehandhaafd tot dat de curator aan de rechtbank had bericht dat hij de benodigde informatie en bescheiden van mevrouw B. had ontvangen.

3. Een mutatie van 16 juni 2004 van een politieambtenaar houdt onder meer het volgende in:

"Naar aanleiding van de inbeslagname (...) nam (een parketsecretaris te Leeuwarden) contact op met mij en vroeg hoe te handelen met de goederen die in de auto van B. waren aangetroffen (...). Hem duidelijk gemaakt dat B. juist was aangehouden voor het achterhouden van administratie dus dat dit misschien best wel van belang kon zijn. (De parketsecretaris) was nl al meerdere malen gebeld en onder druk gezet door P. omdat die de administratie nodig had op 15 juni 2004 voor een miljoenentransactie. Hierop gesproken met OVJ (...) die bepaalde dat de administratie niet zomaar aan P. kon worden meegegeven. Tevens moest eerst in Zutphen waar de aanhouding van B. was verzocht geïnformeerd worden of deze administratie voor die zaak misschien van belang was. Het ging hier over het faillissement van Y-BV. Aldaar geïnformeerd werd ik gebeld door de curator van Y-BV die mededeelde erg veel belang te hebben bij de administratie. Hierop hem laten bellen met OVJ (...) die er in toestemde dat de curator op voorhand de administratie kon bekijken of deze van belang was voor de verdere afwikkeling van het faillissement. Inmiddels was op 15/6 B. voor de rechter geweest en had daarin schriftelijk toestemming gegeven om alle goederen die in haar auto lagen ter beschikking te stellen aan de curator (...). Deze beslissing aan P. meegedeeld. Hij was zeer ontstemd over de hele gang van zaken (...). Samen met (...) een eindgesprek gehad met P. (...) Gezien de druk die P. en R. (verzoekers; N.o.) hebben uitgeoefend naar politie Heerenveen/OM Leeuwarden bestaat de indruk dat men kennelijk erg veel belang had bij de aangetroffen administratie."

A. Ten aanzien van het regionale politiekorps Friesland

I. Ten aanzien van het afgeven van stukken

Bevindingen

1. Op 15 juni 2004 dienden verzoekers een klacht in bij de politie. In de mondelinge toelichting op die klacht gaf P. aan bezwaar te hebben tegen de inbeslagname van de papieren uit de auto van mevrouw B. en tegen het later afgeven daarvan aan de curator. Hij lichtte zijn bezwaren als volgt toe. Het bedrijf van verzoekers had een zakelijke relatie met Y-BV. Na de faillissementsaanvraag voor die BV had de BV van verzoekers (X-BV) de lopende projecten overgenomen. In verband hiermee werkte mevrouw B. op het kantoor van X-BV. De korpschef wees de klacht af bij brief van 7 oktober 2004.

2. Op 17 november 2004 wendden verzoekers zich vervolgens tot de korpsbeheerder. In die brief stelden zij onder meer het volgende. Zij hadden op 14 juni 2004 omstreeks 16.00 uur met een parketsecretaris gesproken, die hun te kennen had gegeven medewerking te willen verlenen aan teruggave van waardevolle documenten die in eigendom toebehoorden aan X-BV. Deze parketsecretaris adviseerde hen om contact op te nemen met de politie en te vragen om mevrouw B. een korte verklaring te laten afleggen over het eigendomsrecht van bedoelde papieren. Hij zou ook zelf contact zoeken met de politie. De parketsecretaris gaf tevens aan dat er geen strafvorderlijke belemmering was om de gevraagde documenten terug te krijgen.

3. De korpsbeheerder verklaarde de klacht ongegrond bij brief van 26 april 2005 en voegde het advies van de Klachtencommissie bij. In dat advies staat dat P. tijdens de hoorzitting te kennen had gegeven bezwaar te hebben tegen het feit dat de politie de teruggave van de in beslag genomen documenten zo lang had gerekt om de officier van justitie te laten besluiten deze documenten aan de curator ter hand te doen stellen. Tijdens de tweede hoorzitting had R. aangegeven dat de desbetreffende parketsecretaris geen bezwaar had gehad tegen het overhandigen van de documenten aan verzoekers, als de politie daaraan zou willen meewerken. Daarna was het R. niet gelukt om contact te krijgen met een leidinggevende van de politie die kon besluiten bedoelde stukken terug te geven. Ook kon hij geen contact krijgen met mevrouw B.

In het advies van de Klachtencommissie staat verder dat de parketsecretaris op grond van de hem toen bekende gegevens dat het om een verkeersmisdrijf zou gaan, had meegedeeld geen bezwaar te hebben tegen teruggave van enkele in beslag genomen goederen, afhankelijk van de medewerking van de politie. De Commissie overwoog voorts als volgt:

"Klagers hebben zich (...) op 14 juni verstaan met de (parketsecretaris). (De parketsecretaris), die alleen op de hoogte was van de strafzaak tegen mevrouw B., heeft

gezegd, dat klagers die stukken konden krijgen als de politie daar mee zou instemmen. (De parketsecretaris) heeft over die zaak contact opgenomen met de politie. De politie, die inmiddels vernomen had dat de curator in het faillissement van mevrouw B. die administratie wilde hebben, heeft deze niet aan klagers afgegeven, maar het definitieve oordeel van de rechtbank te Zutphen dan wel het Openbaar Ministerie te Leeuwarden afgewacht. Nu een beslissing van de rechterlijke macht op zeer korte termijn te verwachten viel, is dat besluit juist geweest."

4. Verzoekers zijn het niet eens met de ongegrondverklaring van hun klacht. Zij klagen er dan ook over dat de politie de aan X- BV toebehorende administratie niet direct aan (een vertegenwoordiger van) die BV heeft geretourneerd, ondanks het feit dat een parketsecretaris daarvoor telefonisch reeds toestemming had gegeven.

5. De korpsbeheerder deelde mee de klacht niet gegrond te achten. Er was nadrukkelijk overleg geweest met de officier van justitie te Leeuwarden. De politie had ten aanzien van de inbeslagname, gezien de complexiteit van de zaak, geen zelfstandige beslissingen genomen. De korpsbeheerder verwees in dit verband naar de hiervoor onder Algemeen sub 3. weergegeven mutatie.

6. In reactie op het standpunt van de korpsbeheerder handhaafden verzoekers hun eerder ingenomen standpunt. Voor zover hier van belang merkten zij op dat er in meerbedoelde mutatie niet de tijden en data stonden vermeld waarop contact was opgenomen met de officier van justitie. De politie verschoot zich volgens verzoekers achter de toestemming van mevrouw B. De politie was echter helemaal niet van plan geweest om op 14 juni 2004 de stukken aan hen terug te geven.

Beoordeling

7. Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat gerechtvaardigde verwachtingen van burgers en organisaties jegens bestuursorganen door die bestuursorganen worden gehonoreerd. Dit brengt mee dat de politie toezeggingen van het arrondissementsparket inzake teruggave van in beslag genomen goederen die zich nog bij de politie bevinden dient na te komen.

8. Het is niet meer te achterhalen wat de parketsecretaris precies tegen verzoekers heeft gezegd. Het is echter niet aannemelijk dat hij hun zonder meer heeft toegezegd dat zij de spullen die in de auto van mevrouw B. waren aangetroffen, zouden terugkrijgen. Tijdens de hoorzitting van de klachtencommissie heeft R. aangegeven dat de parketsecretaris had meegedeeld geen bezwaar te hebben tegen het overhandigen van de stukken aan verzoekers als de politie daaraan zou willen meewerken. Ook zou hij volgens verzoekers hebben gemeld zelf nog contact te zoeken met de politie. Hoe dan ook, zelfs als verzoekers een en ander hadden kunnen opvatten als een toezegging van de parketsecretaris dat zij de stukken zouden terugkrijgen op voorwaarde dat de politie zou

meewerken (en mevrouw B. een verklaring over het eigendomsrecht zou laten afleggen), dan nog had de politie in dit geval redenen om haar medewerking niet te verlenen en een (officiële) beslissing van de officier van justitie af te wachten. Immers, de politie heeft - naar achteraf is gebleken terecht - verondersteld dat de parketsecretaris slechts op de hoogte was van het feit dat het beslag had plaats gevonden in het kader van de door mevrouw B. gepleegde (verkeers)delicten en dat hij niet wist wat de oorspronkelijke reden tot medeneming van mevrouw B. was geweest. Het verzoek tot aanhouding in verband met het faillissement van Y-BV kwam immers van een ander arrondissement dan dat waar mevrouw B. was aangehouden. Het is dan ook juist dat de politie heeft besloten om de zaak zekerheidshalve eerst nog voor te leggen aan de officier van justitie, opdat die met inachtneming van alle relevante feiten en omstandigheden in dezen een beslissing kon nemen. Onder die omstandigheden kan niet worden gezegd dat de politie heeft gehandeld in strijd met het vereiste van rechtszekerheid.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

II. Ten aanzien van het toelichten van de weigering stukken af te geven

Bevindingen

1. Verzoekers klagen er verder over dat de politie de weigering om te voldoen aan het verzoek tot teruggave niet heeft toegelicht. In hun brief van 17 november 2004 aan de korpsbeheerder stelden verzoekers dat de politie niets voor hen wilde doen en dat er geen uitleg was gegeven over de inbeslagname, terwijl het voor de bedrijfsvoering van X-BV van groot belang was dat de documenten nog diezelfde dag weer op kantoor aanwezig zouden zijn.

2. De korpsbeheerder wees ook deze klacht af. De klachtencommissie overwoog hierover:

"Niet meer is na te gaan hoe de communicatie is verlopen. Wel is duidelijk dat eerst op 15 juni aan de klagers is bericht, dat die administratie niet zou worden teruggegeven. Naar het oordeel van de commissie had de politie er verstandig aan gedaan, klagers uit eigener beweging te berichten, dat de administratie niet zou worden teruggegeven en dat de politie de beslissing van de rechterlijke macht zou afwachten. In het licht van alle commotie in deze zaak, de snelheid, die bij de afwikkeling moest worden betracht en de veelheid van betrokken autoriteiten, kan niet worden gezegd dat het handelen van de politie ten deze niet behoorlijk is geweest."

3. In reactie op de klacht gaf de korpsbeheerder aan bij zijn standpunt te blijven. Volgens hem was een en ander wél toegelicht aan verzoekers. Hij verwees naar meerbedoelde mutatie (zie onder Algemeen, sub 3.).

4. De politieambtenaar die deze mutatie heeft opgemaakt meldde desgevraagd dat hij op de dag van de inbeslagneming niet met verzoekers heeft gesproken.

Beoordeling

5. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit vereiste brengt mee dat een burger die bezwaar heeft tegen inbeslagneming van een goed wordt gewezen op de beroepsmogelijkheden daartegen.

6. Het is niet meer te achterhalen wanneer precies welke informatie is verstrekt aan verzoekers. Aannemelijk is dat er in elk geval op 16 juni 2004 wel voldoende uitleg over de gang van zaken is verschaft, maar daarmee is nog niet gezegd dat de politie ook op 14 juni 2004 al contact met verzoekers heeft gehad en evenmin of zij toen al informatie heeft verschaft. De Nationale ombudsman onthoudt zich dan ook van een oordeel op dit punt.

Hij merkt op dat het in ieder geval in de rede had gelegen om verzoekers uit te leggen waarom de politie niet onmiddellijk de spullen aan verzoekers wilde teruggeven, maar een beslissing van de officier van justitie wilde afwachten. Dan hadden verzoekers - die volgens hun stellingen de stukken onmiddellijk nodig hadden - ook geweten dat zij zich voor een spoedige teruggave niet tot de politie, maar tot de officier van justitie moesten wenden. Ook ligt het in dit soort situaties voor de hand om te wijzen op de wettelijke mogelijkheden van beklag over inbeslagneming.

III. Ten aanzien van de zorg voor de kinderen

Bevindingen

1. Verzoekers klagen er ten slotte over dat de politie één van hen heeft opgezadeld met de zorg voor de kinderen van mevrouw B. en daarover later geen nader contact meer met hem heeft gezocht.

2.1. De politieambtenaar die telefonisch contact met R. had gehad berichtte schriftelijk het volgende aan de klachtencommissie. Op 14 juni 2004 was mevrouw B. aan haar - hulpofficier van justitie - voorgeleid. Mevrouw B. vertelde dat haar twee kinderen tussen de middag moesten worden opgevangen. Zij vroeg in verband hiermee contact met P. op te nemen, die zij de verantwoordelijkheid voor de kinderen van harte toevertrouwde. De politieambtenaar kreeg uiteindelijk telefonisch contact met R. aan wie zij het verzoek van mevrouw B. doorgaf. De heer R. verzekerde haar dat dit voor elkaar zou komen. Later op de dag sprak de politieambtenaar nog telefonisch met P. die benadrukte de volledige zorg voor de kinderen op zich te zullen nemen. Hij kende de kinderen goed en de kinderen hem.

2.2. In reactie op deze verklaring ontkenden P. en R. dat er later op de dag nog telefonisch contact met de heer P. zou zijn geweest. Hij had alleen aan het eind van de ochtend gemeld dat de kinderen tussen de middag opgevangen zouden worden. Over de volledige zorg van de kinderen was nooit gesproken. P. had vervolgens vier weken de volledige zorg voor de kinderen gehad, waarbij hij geen enkele reactie van de zijde van de politie had gekregen.

3. De klachtencommissie overwoog over dit punt onder meer:

"Alhoewel klagers die gang van zaken (zoals beschreven door de politieambtenaar; N.o.) op een aantal punten bestrijden, acht de commissie, gelet op de gedetailleerdheid van de weergave, de verklaring van (de politieambtenaar) het meest aannemelijk. Bovendien hadden klagers zich, indien de zorg voor de kinderen te bezwaarlijk werd, na enige tijd met de politie kunnen verstaan over de verdere opvang van de kinderen."

4. De korpsbeheerder vindt ook deze klacht niet gegrond; er is overlegd over de zorg voor de kinderen.

5. Verzoekers merkten in reactie op het standpunt van de korpsbeheerder nog op dat mevrouw B. uitdrukkelijk had aangegeven dat er niemand in de omgeving was die de kinderen kon opvangen door de recente verhuizing naar Friesland. De politie had haar verder meegedeeld dat zij in de middag zou worden overgedragen aan de rechtbank te Zutphen. De politie wist dus dat zij de kinderen niet kon opvangen.

Beoordeling

6. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen zich in hun bejegening van burgers hulpvaardig opstellen. In een situatie waarin iemand die is aangehouden te kennen geeft de zorg voor (jonge) kinderen te hebben, dient de politie ervoor te zorgen dat er adequate opvang voor de kinderen is. Het ligt voor de hand dat de politie hiervoor informeert bij degene die aangehouden is.

7. Mogelijk heeft mevrouw B. - zoals verzoekers uiteindelijk nog hebben gesteld - aangegeven dat zij door haar recente verhuizing naar Friesland (nog) geen opvang voor haar kinderen had. Wat hiervan ook zij, uit het onderzoek is naar voren gekomen dat zij (tevens) de wens heeft geuit dat P. werd gebeld in verband met de (eerste) opvang van haar kinderen. Dit bleek ook geen probleem te zijn; P. heeft zelf in de politiekklachtenprocedure vermeld dat hij had aangegeven de eerste opvang voor de kinderen te zullen regelen. Onder die omstandigheden kon de politie ervan uitgaan dat P. toch min of meer tot het eigen zorgkader van de kinderen behoorde. Tevens kon de politie ervan uitgaan dat binnen dit zorgkader de opvang (verder) geregeld was of zou worden. Gesteld noch gebleken is dat mevrouw B. de politie later nog heeft gevraagd om nog anderen te bellen in verband met de kinderen. Ook verzoekers hebben zich kennelijk niet

tot mevrouw B. of de politie gewend in verband met (problemen met) het verzorgen van de kinderen. Dat P. zich mogelijk overvallen heeft gevoeld en achteraf gezien liever niet een tijd lang de zorg voor de kinderen had gehad is een omstandigheid die de politie niet valt aan te rekenen. Al met al kan niet worden gezegd dat de politie zich onvoldoende hulpvaardig heeft opgesteld.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

B. Ten aanzien van de officier van justitie te Leeuwarden

Bevindingen

1. Op 16 juni 2004 heeft de officier van justitie te Leeuwarden besloten de inhoud van de personenauto af te geven aan de curator. Een dag later is dit ook gebeurd.

2. Verzoekers klagen over deze beslissing. Nu zij eigenaar waren van diverse - voor hen zeer belangrijke - stukken, hadden die stukken aan hen moeten worden gegeven.

3. De minister van Justitie vindt de klacht niet gegrond. Desgevraagd deelde hij in de eerste plaats mee dat de auto vatbaar was voor inbeslagneming, maar dat dit niet gold voor de zich daarin bevindende voorwerpen. Voorts gaf de minister van Justitie het volgende aan:

"Op 14 juni 2004 omstreeks 16.00 uur heeft telefonisch contact plaatsgevonden tussen de heer P. en de parketsecretaris (...) De heer P. heeft in dat telefoongesprek aan (de parketsecretaris) om teruggave van de in beslag genomen bescheiden verzocht, daarbij stellende dat deze geheel of gedeeltelijk eigendom waren van X-BV. (De parketsecretaris) heeft op dit verzoek geantwoord dat het verstandig was dat de heer P. daarover zelf contact zou opnemen met de politie Heerenveen. Daarbij heeft (de parketsecretaris) aangegeven dat een verklaring van mevrouw B. over de aangetroffen bescheiden nodig was om te kunnen beoordelen of deze van nut waren voor het onderzoek, dan wel geheel of gedeeltelijk teruggegeven konden worden aan X-BV. (De parketsecretaris) heeft vervolgens gebeld met de politie Heerenveen en het vorenstaande besproken.

Door het telefonisch contact tussen de heer P. en (de parketsecretaris) op 14 juni 2004, was aldus bekend dat X-BV mogelijk als rechthebbende op (een deel van) de bescheiden kon worden aangemerkt.

Mevrouw B. heeft zich evenwel reeds op 15 juni 2004 bij de rechter-commissaris ermee akkoord verklaard dat de zich in de auto bevindende voorwerpen aan de curator ter beschikking werden gesteld, om te bekijken of er bescheiden en/of gegevens aanwezig waren die hij voor de afwikkeling van het faillissement nodig had.

Het proces-verbaal naar aanleiding van dit verhoor is per fax aan de politie verzonden, waarna er overleg heeft plaatsgevonden met de officier van justitie.

De officier van justitie te Leeuwarden heeft, in aanmerking nemende dat een strafvorderlijk belang bij het beslag ontbrak en gegeven de instemming van mevrouw B. als beslagene, vervolgens op 16 juni 2004 beslist dat de in beslag genomen voorwerpen konden worden teruggegeven aan de curator in het faillissement van Y-BV (...) De politie heeft op 17 juni 2004 aan deze beslissing uitvoering gegeven.

Deze beslissing van de officier van justitie was juist en, gegeven de op dat moment bekende feiten en omstandigheden, redelijk en maatschappelijk verantwoord. Daarbij heeft de officier van justitie bovendien rekening gehouden met de mededeling van de voorzitter van de rechtbank in het kader van de afwikkeling van het faillissement van Y-BV, dat de bewaring van mevrouw B. gehandhaafd diende te blijven tot dat de curator aan de rechtbank had bericht dat hij de benodigde informatie en bescheiden van mevrouw B. had ontvangen."

4. Naar aanleiding van de reactie van de minister van Justitie merkten verzoekers op dat de officier van justitie het belang van verzoekers onvoldoende heeft meegewogen bij zijn beslissing om de stukken terug te (doen) geven aan de curator. Zij lieten weten dat de curator de stukken nog steeds onder zich hield.

Beoordeling

5. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

Het eerste lid van artikel 116 van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 1.) bevat de hoofdregel dat het Openbaar Ministerie een inbeslaggenomen voorwerp doet teruggeven aan degene bij wie het is inbeslaggenomen, zodra het belang van de strafvordering zich niet meer tegen die teruggave verzet. Hiervoor is niet beslissend aan wie het voorwerp toebehoort, maar de vraag bij wie het is aangetroffen.

Het tweede en derde lid van dit artikel bevatten hierop een uitzondering: het Openbaar Ministerie kan besluiten om het voorwerp terug te geven aan degene die redelijkerwijs als rechthebbende kan worden aangemerkt. Het dient daartoe een afweging van belangen te maken waarop het redelijkheidsvereiste van toepassing is.

6. De minister kan worden gevolgd in zijn standpunt dat in de gegeven omstandigheden teruggave van de stukken in kwestie aan de curator van Y-BV redelijk en maatschappelijk verantwoord was.

In dit geval deed zich de bijzondere omstandigheid voor dat zich twee partijen bij het Openbaar Ministerie meldden die stelden rechthebbenden op de stukken te zijn. Verzoekers stelden eigenaar van de stukken te zijn. De curator gaf echter aan dat hij die stukken ook wilde hebben in het kader van de afwikkeling van het faillissement van Y-BV, welke BV - naar de politie aan de curator had bericht - ook in de desbetreffende stukken werd genoemd. De curator claimde dus eveneens een rechtens relevante aanspraak op de stukken te hebben (zie Achtergrond, onder 3.) Gelet op het feit dat een curator in een faillissement onder rechterlijk toezicht handelt en de rechtbank bovendien had bepaald dat de verzekerde bewaring van mevrouw B. gehandhaafd moest blijven totdat duidelijk was dat de benodigde informatie in het faillissement was ontvangen, kon de officier van justitie in redelijkheid besluiten om de stukken onmiddellijk aan de curator te (doen) geven. Dat die stukken ook volgens mevrouw B. aan (de BV van) verzoekers toebehoorden doet hieraan niet af. De officier van justitie kon er gevoeglijk vanuit gaan dat de curator zo mogelijk op verzoeken om het spoedig afstaan van stukken zou ingaan.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Friesland, is niet gegrond ten aanzien van:

- het afgeven van stukken.
- de zorg voor de kinderen.

De Nationale ombudsman onthoudt zich van een oordeel ten aanzien van:

- het toelichten van de weigering stukken af te geven.

De klacht over de officier van justitie te Leeuwarden is niet gegrond.

Onderzoek

Op 1 juli 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heren P. en R. te Heerenveen, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Friesland en een gedraging van de officier van justitie te Leeuwarden. Nadat zij op 31 oktober 2005 nadere informatie hadden verstrekt, werd naar deze gedragingen, die worden aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Friesland (de burgemeester van Leeuwarden) respectievelijk de minister van Justitie, een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder en de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd de betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Eén van hen maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd de korpsbeheerder en de minister van Justitie een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder en één van de betrokken ambtenaren deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. Verzoeker en de andere betrokken ambtenaren gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekschrift van 28 juni 2005, alsmede de nadere toelichting van 31 oktober 2005 met bijlagen waaronder stukken van de politie over de inbeslagneming.
2. Standpunt korpsbeheerder van 20 april 2006 met bijlagen, waaronder een mutatie van 16 juni 2004.
3. Standpunt minister van Justitie van 28 april 2006
4. Reactie van verzoekers van 24 augustus 2006.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wetboek van Strafvordering

Artikel 116, eerste tot en met derde lid

"1. Zodra het belang van de strafvordering zich niet meer verzet tegen de teruggave van een inbeslaggenomen voorwerp, doet het Openbaar Ministerie dit teruggeven aan degene

bij wie het is inbeslaggenomen.

2. Indien deze ten overstaan van de rechter-commissaris, de officier van justitie of een andere opsporingsambtenaar schriftelijk verklaart afstand te doen van het voorwerp, kan het Openbaar Ministerie:

- a. het voorwerp doen teruggeven aan degene die redelijkerwijs als rechthebbende kan worden aangemerkt;
- b. gelasten dat het voorwerp ten behoeve van de rechthebbende in bewaring zal blijven, indien teruggave aan degene die redelijkerwijs als rechthebbende kan worden aangemerkt, nog niet mogelijk is;
- c. in geval degene bij wie het voorwerp is in beslag genomen verklaart dat het hem toebehoort, gelasten dat daarmee wordt gehandeld als ware het verbeurd verklaard of onttrokken aan het verkeer.

3. Wordt een verklaring als bedoeld in het tweede lid niet afgelegd, dan kan het Openbaar Ministerie de beslissing onder a of b alsnog nemen, indien degene bij wie het voorwerp in beslag is genomen, zich niet binnen veertien dagen nadat het Openbaar Ministerie hem schriftelijk kennis heeft gegeven van het voornemen tot zodanige beslissing, daarover heeft beklagd of het door hem ingestelde beklag ongegrond is verklaard."

2. Faillissementswet

Artikel 87

"1. De rechtbank kan bij het vonnis van faillietverklaring of te allen tijde daarna, doch in het laatste geval niet dan op voordracht van de rechter-commissaris, of op verzoek van de curator of van een of meer der schuldeisers en na de rechter-commissaris gehoord te hebben, bevelen, dat de gefailleerde, wegens het niet nakomen van verplichtingen welke de wet hem in verband met zijn faillissement oplegt, dan wel wegens gegronde vrees voor het niet nakomen van zodanige verplichtingen, in verzekerde bewaring worde gesteld, hetzij in een huis van bewaring, hetzij in zijn eigen woning onder het opzicht van een ambtenaar, aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, of een andere ambtenaar, voorzover die ambtenaar behoort tot een categorie die daartoe door Onze Minister van Justitie is aangewezen.

2. Het bevel hiertoe wordt door het Openbaar Ministerie ten uitvoer gelegd.

3. Dit bevel is voor niet langer dan dertig dagen geldig, te rekenen van de dag waarop het ten uitvoer is gelegd. Aan het einde van die termijn kan de rechtbank, op voordracht van de rechter-commissaris of op een verzoek en na verhoor als in het eerste lid bedoeld, het bevel voor ten hoogste dertig dagen verlengen.

Daarna kan hetzelfde telkens op dezelfde wijze voor ten hoogste dertig dagen geschieden.

4. De in het eerste lid bedoelde ambtenaar die door het Openbaar Ministerie is aangewezen om zijn medewerking te verlenen aan de tenuitvoerlegging van het bevel, is bevoegd elke plaats te betreden, voorzover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is."

Artikel 105

"1. De gefailleerde is verplicht voor de rechter-commissaris, de curator of de commissie uit de schuldeisers te verschijnen en deze alle inlichtingen te verschaffen, zo dikwijls hij daartoe wordt opgeroepen.

2. Bij een faillissement van een persoon die in gemeenschap van goederen is gehuwd of in gemeenschap van goederen een geregistreerd partnerschap is aangegaan, rust de verplichting om inlichtingen te geven op ieder van de echtgenoten onderscheidenlijk van de geregistreerde partners voorzover hij gehandeld heeft."

Artikel 106

"Bij het faillissement van een rechtspersoon zijn de bepalingen van de artikelen 87-91 op de bestuurders, die van artikel 105, eerste lid, op bestuurders en commissarissen toepasselijk."

3. G.J.M. Corstens, Het Nederlandse strafprocesrecht, vierde druk, blz. 456 en 457

"Uiteraard is de beslagene steeds gerechtigd beklag ex art. 552a te doen. Maar ook anderen komt die bevoegdheid toe, bijv. de derde die beweert eigenaar te zijn. Als het OM met eventuele aanspraken van derden bekend is, moet het daartoe naspeuringen doen (...) Ook de faillissementscurator kan belanghebbende zijn."